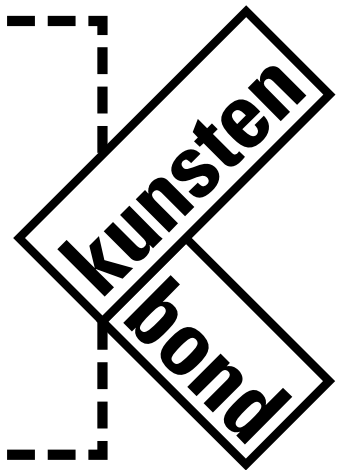

Kunstenbond en Creatieve Coalitie
Inbreng consultatie Wetsvoorstel Zelfstandigenwet

23 juni 2025

Onze reactie

De twee grootste arbeidsmarktproblemen voor werkenden in de culturele en creatieve sector voor zijn a) structurele onderbetaling en b) gebrek aan zekerheid van werk.¹

Alleen het wetsdeel omkering rechtsvermoeden bij laag tarief biedt snel een bijdrage aan het oplossen van deze arbeidsmarktproblemen in de sector vanwege een te verwachten opwaarts tariefeffect.

Voor regulering van de opheffing van het handhavingsmoratorium komt dit voorstel te laat en is het mede daarmee onnodig en onwenselijk. Het voegt per saldo meer onduidelijkheid aan de markt toe dan het oplost.

Voor het reguleren van de positie van zelfstandigen komt dit voorstel te vroeg omdat dit deel nog onvoldoende is uitgewerkt en doordacht. Hiervoor is meer tijd, een zorgvuldiger denkproces en een bredere sociale dialoog nodig.

Aanvullende opmerking

Het vastliggende vierjaarlijkse publieke cofinancieringskader van cultuur en een vijfjaarlijks financieringskader van de publieke omroep grijpt direct in op werk- en inkomenszekerheid. Simpel gezegd: de kosten van arbeidsmarkttransities zijn niet in de huidige publieke budgetten voorzien en worden afgewenteld op werkenden en publiek.

¹ Een vijfde van alle werkenden in de sector heeft een persoonlijk inkomen van minder dan 20.000 euro en bijna 50% van alle werkenden heeft geen vaste baan. Zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2025/monitor-kunstenaars-en-andere-werkenden-met-een-creatief-beroep-editie-2025>

De impact is in een sector met kenmerkend veel zelfstandigen en flexibele arbeid meer dan evenredig groot. Dat vraagt om aanvullend flankerend beleid en budget.²

Ons advies

- Voer omkering rechtsvermoeden bij laag tarief zo snel mogelijk in;
- neem meer tijd om te bezien hoe en in welke samenhang met andere wetten een Zelfstandigenwet bijdraagt aan een betere arbeidsmarkt voor werknemers en zelfstandigen en voer hierover een brede sociale dialoog;
- Voer parallel aan nieuwe arbeidsmarktwetgeving complementair beleid voor culturele en creatieve sector om onevenredige impact te compenseren.

Nadere toelichting op onze reactie en advies

Het wetsvoorstel streeft twee doelen na die elkaar in de weg zitten.

Aan de ene kant wil het wetsvoorstel ingrijpen in het proces van normalisatie van de naleving van de loonheffingscontrole en aan de andere kant de rechten en plichten van de zelfstandig ondernemer fundamentele borgen in de wet. Het eerste doel vraagt snelheid, het tweede doel meer tijd. Dit wetsvoorstel is een interessante denkoefening, maar nog geen rijp voorstel.

De samenhang en de aansluiting op andere (toekomstige) wetgeving, zoals het wetsvoorstel Basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (Baz) waarvan de invoering richting 2030 wordt voorzien en de nieuwe pensioenwet die nu in een implementatiefase zit is weinig uitgewerkt, er wordt alleen opgemerkt dat deze wet en de Baz elkaar niet uitsluiten. Dat is te summier.

Onze bezwaren tegen de Baz blijven met dit voorstel bestaan.³

² Eerder pleitten Kunstenbond en Creatieve Coalitie voor een impacttoets, zie onze inbreng bij consultatie wetsvoorstel VBAR van 10 november 2023 en [onze Position paper zzp](#) van 11 september 2024.

³ Zie <https://www.decreatievecoalitie.nl/nieuws/twee-op-de-drie-zzpers-willen-alternatieve-wachttijd-aov>

Bestaanszekerheid moet worden vergroot in de culturele en creatieve sector. Inkomens en tarief zijn laag, een significant deel, 19% van alle kunstenaars en andere werkenden met een creatief beroep verdient minder dan het minimumloon, zonder bruto-bruto opslag.⁴ Uurtarieven onder het voorgestelde minimum komen voor. Ook de indexatiekoppeling bij het voorgestelde minimum is positief. Indexatie is geen vanzelfsprekend geven. Ook niet voor subsidieverstrekkers, wat weer problematisch is voor werkenden.⁵

⁴ Zie ook eerste noot, CBS-monitor. 19% verdient minder

⁵ Zie bijvoorbeeld <https://www.kunsten92.nl/update-taskforce-indexatie-en-compensatie-door-gemeenten-blijft-achter/>